

مرزکشی‌های استانی در حفاظت

«مگر در ایران گوزن زرد داریم؟»، «میش مرغ آیا واقعاً اسم یک گونه است؟»، «آهوها همان جفت گوزن‌ها نیستند؟»، «با مرگ پیروز، یوزها در ایران منقرض شدند؟» این‌ها سوالاتی است که کارشناسان حیات وحش، بارها در نمایشگاه‌ها و برنامه‌های مختلف شنیده و به آن پاسخ داده‌اند. چرا جامعه ایرانی همچنان اطلاعات محدودی درباره گونه‌های حیات وحش خود دارد؟ آیا اشکال از سازمان حفاظت محیط زیست است یا باید سایر نهادها هم باید وارد فرآیند آگاهی بخشی می‌شدند؟

دولت سیزدهم، ۱۴ هزار هکتار از نقشه تالاب بین‌المللی «شادگان» را برای ساخت پتروشیمی کاهش داد

روزگار تلخ تالاب شادگان

مدیرکل دفتر ارزیابی: مرز تالاب را وزارت نیرو تعیین کرده بود، باید ادله فنی را ارائه دهند

درباره «محمدعلی بهمنی» ترانه‌سرای معاصر که از دنیا رفت

شاعری برای همه نسل‌ها

یادداشت

تغییر رفتار به جای فرهنگ‌سازی

نیلوفر رئیسی

کارشناس ارشد علوم حفاظت

در سال‌های اخیر، پرسش «چگونه می‌توانیم از محیط زیست حفاظت کنیم؟» ذهن بسیاری را به خود مشغول کرده و به راه‌حل‌های متعددی از جمله قوانین سخت‌گیرانه تا اصلاحات آموزشی منجر شده است؛ هرچند این پاسخ‌ها مزایای خود را دارند و عمدتاً بر «فرهنگ‌سازی» تأکید می‌کنند، اما باید توجه داشت که «فرهنگ‌سازی» مفهومی پیچیده و چندوجهی است؛ فرآیندی بلندمدت است که نیازمند تلاش‌های مداوم و محرک‌های قوی برای اجرا و اثرگذاری است. باین‌حال، در زمینه حفاظت از محیط زیست، شاید بهتر باشد تمرکز خود را از هدف انتزاعی «فرهنگ‌سازی» به سوی هدف عملی‌تر «تغییر رفتار» معطوف کنیم.

ادامه در صفحه ۳

آغاز کاوش در «سیلک» با هزاران سال راز سر به مهر

۸

تکلیف «معلم بلاگرها» مشخص می‌شود

۲

تیلایا در حال تسخیر پهنه‌های آبی خوزستان

۳

در مراسم تکریم و معارفه وزرای پیشین و فعلی نیرو و مطرح شد انتقاد از بی‌توجهی به انرژی‌های تجدیدپذیر

۲

بخار دماوند و سیلاب؛ مخاطرات تغییر اقلیم

یادداشتی از مهدی زارع زمین‌شناس

۴

کرمان

رئیس اتاق کرمان:

تحقق رشد ۱۳ درصدی معادن نیازمند اصلاحات قانونی است

معادن رقم ۱۳ درصد را در نظر گرفته‌اند که متوسط رشد کشور ۸ درصد عنوان شده و البته این موضوع در کرمان به‌عنوان استان معدنی باید بیشتر باشد؛ زیرا در کشاورزی استان نمی‌توان به رشد ۸ درصدی رسید. او با بیان اینکه معادن سرمایه عظیمی در دل طبیعت استان است که باید فعال شده و به چرخه اقتصادی آورده شود، اظهار کرد: معدن‌کاری موفق به کشف، ابزار خوب و مجوزهای لازم نیاز دارد.

رئیس اتاق کرمان با تأکید بر اینکه تحقق رشد ۱۳ درصدی بخش معادن در برنامه پنج‌ساله هفتم توسعه، نیازمند اصلاحات قانونی است، ماده ۲۶ آیین‌نامه اجرایی معادن محدودیت‌هایی را ایجاد کرده که پهنه‌های عظیمی در حبس قرار گرفته‌اند و این موضوع مانع سرمایه‌گذاری و واگذاری معادن است.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان، سید مهدی طبیب‌زاده، در صد و یکمین نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی با موضوع اصلاحات قانونی جهت محقق شدن رشد ۱۳ درصدی بخش معادن در برنامه پنج‌ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران افزود، در حالی برای رشد

مازندران

رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان آمل:

قاچاقچیان چوب، جنگل‌بان منابع طبیعی آمل را مصدوم کردند

رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان آمل از ضرب و شتم جنگل‌بان این اداره در حین انجام وظیفه توسط اشرا و قاچاقچیان حرفه‌ای چوب به‌وسیله سلاح سرد خبر داد. علی‌اصغر اسماعیل‌زاده در گفت‌وگو با خبرنگار ایسنا گفت: این حادثه عصر جمعه، نهم شهریور و هنگامی که یکی از نیروهای حفاظتی این اداره در حال گشت و سرکشی از جنگل‌های حوزه امامزاده عبدالله شهرستان آمل بود، با مشاهده سه نفر از قاچاقچیان سابقه‌دار چوب که در حال قطع درختان جنگلی بودند، قصد جلوگیری از اقدام مجرمانه آنان را داشت که متأسفانه قاچاقچیان چوب با مشاهده مأمور منابع طبیعی مباردت به توهین و تهدید کرده و با قلمه و ضرب و شتم این جنگل‌بان، از ناحیه سرورگدن باعث مصدومیت او شدند. او اضافه کرد: جنگل‌بان مصدوم بلافاصله به مرکز درمانی منتقل شد و در حال حاضر شرایط جسمی ایشان مساعد است. رئیس اداره منابع طبیعی و آبخیزداری شهرستان آمل، با بیان اینکه ضاربان و عوامل این درگیر بلافاصله شناسایی شدند، ادامه داد: ضاربان از اشرا سابقه‌دار و

اصفهان

استاد نورولوژی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان:

بیماری پارکینسون دومین اختلال تحلیل دهنده پس از آلزایمر است

قرارگیری طولانی‌مدت در معرض آلودگی هوا و مرگ‌ومیر ناشی از بیماری پارکینسون در یک گروه بزرگ جمع‌آوری شده در اروپا پرداخته است.

بهمن توکلی‌فرد - دکتر احمد چیت‌ساز، استاد نورولوژی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در نشست خبری با خبرنگاران گفت: بیماری پارکینسون دومین اختلال تحلیل دهنده شایع پس از آلزایمر است.

قرارگیری طولانی‌مدت در معرض آلودگی هوا و مرگ‌ومیر ناشی از بیماری پارکینسون در یک گروه بزرگ جمع‌آوری شده در اروپا پرداخته است. چیت‌ساز به آلوده بودن شهر اصفهان اشاره کرد و ادامه داد: اصفهان قلب صنعتی است که با فولاد مبارکه و ذوب‌آهن اصفهان و پتروشیمی اصفهان

کوچک‌شدن مغز رخ دهد. استاد نورولوژی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، در رابطه با مقاله ۲۰۱۸ به ارتباط بین آلودگی هوا و پژوهش جدید و بررسی اثرات آلودگی محیطی بر بیماری‌های آلزایمر اشاره کرد و گفت: این مقاله بخشی از پژوهش‌های جدیدی است که رابطه بین عوامل محیطی به‌ویژه به آلودگی هوا و بیماری عصبی، و مطالب بررسی ارتباطات میان اختلالات خواب می‌پردازد. او افزود: این مطالعه به بررسی ارتباط بین

کرمان

هرس چنار کهن سال باغ شاهزاده ماهان در اثر ترک خوردگی

طبق اعلام سرپرست معاونت میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان کرمان، چنار کهن‌سال باغ شاهزاده ماهان که بر اثر ناپایداری نسبت به ورزش باهدای موسمی دچار ترک‌خوردگی شده بود، هرس شد. محسن موحدی ۱۰ شهریورماه در این رابطه اظهار کرد: نظر به آسیب‌دیدگی و ترک‌خوردگی درخت کهن‌سال چنار واقع در فضای بیرون باغ جهانی شاهزاده ماهان و ناپایداری آن نسبت به ورزش باهدای موسمی طی نظرخواهی از کارشناسان جهاد کشاورزی و مکاتبه با وزارتخانه در این خصوص تصمیم گرفته

و شهرک‌های صنعتی، این شهر را به آلوده‌کننده‌ترین شهرهای ایران تبدیل کرده است. استاد نورولوژی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، با ارائه راهکار و پیشنهاد برای آلودگی هوا افزود: اولین پیشنهاد بنده ایجاد یک برنامه پشتیبانی از بیماران پارکینسون با مشارکت صنایع، و دوم ایجاد پروژه سبز صنعتی، و سوم افزایش آگاهی عمومی درباره پارکینسون، و چهارم اختصاص اعتبار با نظارت در حوزه تحقیقات و پژوهش مرتبط با پیشرو و اهداف، و پنجم همکاری در جهت ارائه برنامه‌های حمایتی تفریح و رفاهی برای بیماران پارکینسون بر شمرد.

وزیر آموزش و پرورش:

پیوست‌های پژوهشی مبنای سیاست‌گذاری‌ها در مدارس قرارگیرد

وزیر آموزش و پرورش گفت: پیوست‌های پژوهشی باید مبنا و سرنلوحه سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها در معاونت مدارس و مراکز مدارس غیردولتی و توسعه مشارکت‌های مردمی قرار گیرد. به گزارش وزارت آموزش و پرورش، علیرضا کاظمی در نشست شورای نظارت راهبردی مدارس غیردولتی با اشاره به سهم نظارت در بهبود عملکرد مدارس غیردولتی بیان کرد: نظارت باید در چند بخش راهبردی انجام شود. در استان‌ها باید شاخص‌ها تعریف و ارزیابی شود زیرا با ارزیابی می‌توان در مسیر درست قرار گرفت. وزیر آموزش و پرورش ادامه داد: بخش دیگر نظارت، رویکرد اجرایی است که مربوط به رعایت استانداردها، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌هاست. کاظمی به ایجاد سامانه‌ای دقیق برای پایش و نظارت بر مدارس غیردولتی اشاره کرد و افزود: انجام موارد فوق سبب می‌شود از کیفیت بالاتری در مدارس غیردولتی برخوردار شویم. وی با اشاره به برخی رویکردهای این معاونت بیان کرد: با توجه به زحمات ارزنده‌ای که همکاران در این معاونت انجام می‌دهند اما گاهی ثبت‌نام‌ها در این مدارس سخت انجام می‌شود که باید این مسیر را تسهیل کرد و موانع برداشته شود. وزیر آموزش و پرورش با اشاره به اینکه باید جهت گیری‌های کلان در مسیر مدارس غیردولتی روشن شود، افزود: بهتر است مدل توسعه این مدارس مشخص شود و اگر بناست رویکرد اقتضایی باشد باید پیش از آن کار پژوهشی انجام شود. یعنی با هر سیاستی که در پیش می‌گیریم پیوست پژوهشی آن هم وجود داشته باشد.

کاظمی افزود: در این زمینه باید به دور از سلیقه‌گرایی و سیاست‌زدگی عمل کرد و بر اساس تکالیف قانونی تمامی امور پایه ریزی و انجام شود. وی یادآورشد: توصیه می‌کنم در این مسیر؛ نقشه منسجم ذهنی و مبتنی بر پژوهش‌های علمی برنامه‌ریزی شود. وزیر آموزش و پرورش با اشاره به پرهیز از دوقطبی‌سازی و پیشگیری از افت مدارس غیردولتی تأکید کرد: برای تمامی ماوریه‌های این حوزه، نقشه راهی طراحی شود و پس از آن با اولویت بندی مسیر کیفیت بخشی را در پیش بگیریم. کاظمی تأکید کرد: تلاش ما باید بر تدوین سیاست‌گذاری و اجرای به موقع و در مسیر درست با رویکرد هوشمندسازی باشد.

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

نمای هوایی از کوه سیلاب در استان فارس

بخار دماوند و سیلاب مخاطرات تغییر اقلیم

پانزدهم تیرماه ۱۴۰۳، سیلاب تابستانی

در هوای آفتابی در روستای «گزنه» در

نزدیکی دماوند، موجب خساراتی در این

دره شد. در سال‌های اخیر، همین محل

در ۱۰ شهریور ۱۳۹۷ در نتیجهٔ ذوب‌شدن

یخچال‌های دماوند در درهٔ گزنه و شهر

گزنگ با سیلاب، متحمل خسارات

زیادی شد و در ۱۷ مرداد ۱۴۰۱ نیز سیل

دیگری از ذوب‌شدن بخرشی از

یخچال‌های دماوند، موجب خسارت شد.

جریان سیل و سرازیرشدن حجم زیاد

رسوب با شیب تند منطقه، سیلاب‌های

یخچالی و جریان‌های لاهار یا جریان

واریزی‌ها را پدید می‌آورد. با گرم‌شدن

هوا، یخچال‌های مرتفع نزدیک به قله

ذوب و با ایجاد سیلاب در درهٔ گزنه،

خسارات مکرر در این دره گزارش شده

است. در سال‌های اخیر نشان داده شده

است که تغییر اقلیمی - به‌ویژه با

افزایش بارندگی و ذوب یخبندان -

بین ۰٫۴۳ تا ۰٫۸۴ متر در مقایسه با دورهٔ

می‌تواند مخاطرات منشاگرفته از زیر

پوستهٔ زمین مانند زلزله و فوران‌های

آتشفشانی را تشدید کند؛ در نتیجه

گرم‌شدن زمین توسط انسان و ذوب‌شدن

یخ‌های خشکی، در روندی شتابان رخ

می‌دهد و سطح دریاها در سراسر جهان

در حال افزایش است. این افزایش بین

سال‌های ۱۹۰۱ و ۱۹۹۰، ۱٫۶ میلی‌متر در

سال بود، بین سال‌های ۱۹۷۰ و ۲۰۱۵،

۲٫۱ و بین سال‌های ۲۰۰۶ تا ۲۰۱۵،

۳٫۶ رسیده است. طبق گزارش پانل

هیئت بین دولتی تغییر اقلیم سازمان

ملل در سال ۲۰۲۳ IPCC ۲۰۲۳،

سطح دریاها تا سال ۲۱۰۰ به‌طور متوسط

بین ۰٫۴۳ تا ۰٫۸۴ متر در مقایسه با دورهٔ

۱۹۸۶ تا ۲۰۰۰ افزایش می‌یابد. اگر تمام

یخ‌های خشکی ذوب شوند، کارشناسان

حتی افزایش ۷۰متری را در درازمدت

پیش‌بینی می‌کنند. اینکه آیا این

سناریوی شدید محقق خواهد شد یا نه،

تا حد زیادی به انتشار بیشتر گازهای

گخانه‌ای بستگی دارد. در هر صورت،

حتی با کاهش شدید CO۲ نیز، اثرهای

توصیف‌شده در بالا، برای قرن‌ها ادامه

خواهد داشت. درعین‌حال، تغییر شدید

اقلیمی مانند توفان‌های شدید، بیشتر و

قوی‌تر می‌شود. نظارت دقیق بر نواحی

ذوب شدید یخ در یخچال‌های طبیعی

لازم است تا بتوان سرعت ذوب یخ را

کند و متوقف کرد. روند ذوب توده‌های

یخ خشکی، از آخرین عصر یخبندان

تاکنون ادامه دارد؛ این امر نیز منجر به

وقوع زلزله در شمال اسکاندیناوی نیز

شده است؛ البته در آن زمان هیچ

کلان‌شهر یا زیرساخت حیاتی‌ای وجود

نداشت.

اثر وزن آب بر پوستهٔ زمین، فراتر از اثر

مستقیم بارش است و به یخ‌های

یخبندان نیز گسترش می‌یابد. با

پایان‌یافتن آخرین عصر یخبندان تقریباً

۱۰ هزار سال پیش، ذوب‌شدن توده‌های

یخی سنگین یخبندان، باعث شد

بخش‌هایی از پوستهٔ زمین به سمت بالا

بازگردد؛ این فرآیند که «بازگشت

ایزواستاتیک» نامیده می‌شود، توسط

سواحل برجسته در اسکاتلند مشهود

است که برخی از آن‌ها تا ۴۵ متر بالاتر

از سطح دریای فعلی قرار دارند.

شواهد به‌دست‌آمده از اسکاندیناوی،

نشان می‌دهد که چنین افزایشی همراه

با بی‌ثباتی زمین‌ساختی منطقه، باعث

وقوع زلزله‌های متعددی بین ۱۱ هزار تا ۷

هزار سال پیش شده است. برخی از این

زمین‌لرزه‌ها حتی از بزرگای ۸٫۰ نیز

فراتر رفته‌اند که حاکی از تخریب شدید

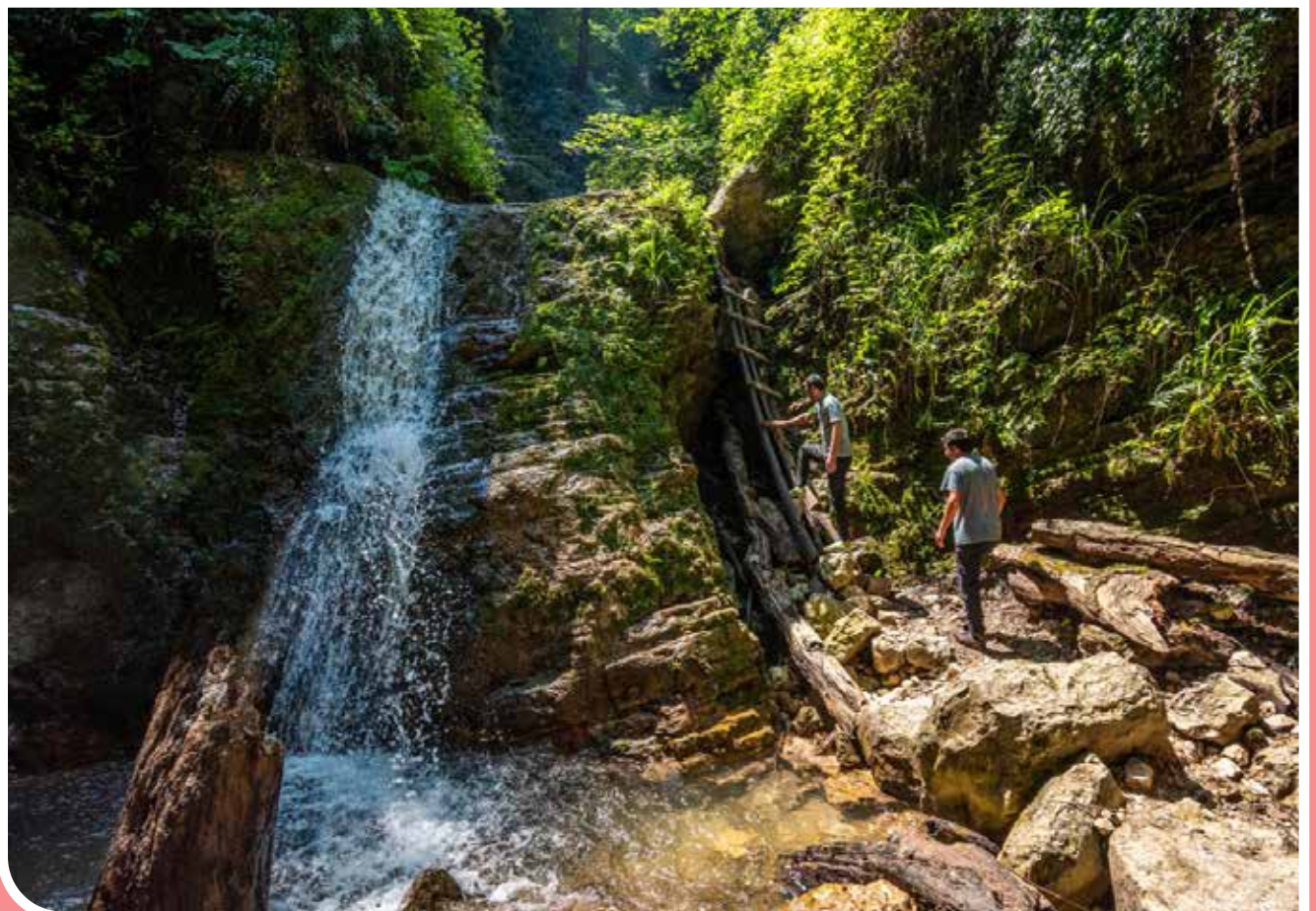

عکس نوشت

عکاس: محمد عطایی، ایرنا

آبشار «بهشت باران» یا بارانک در دل جنگل‌های شصت کلا در جنوب غربی شهر گرگان قرار دارد / ایرنا

سینمای خانگی

پخش «گردن زنی»
 از جمعه ۲۳ شهریور

دو بازیگر و زمان پخش سریال «گردن زنی» محصول جدید فیلم‌نت اعلام شد. کیسان دیباج و الیکا ناصری دو بازیگر «گردن زنی» سریال اختصاصی فیلم‌نت هستند. دیگر بازیگران و عوامل متعاقباً اعلام می‌شود.
 سریال «گردن زنی»، محصول تازه فیلم‌نت به کارگردانی سامان سالور تهیه‌کنندگی علی قربانزاده و نویسندگی زامیاد سعدوندیان از جمعه ۲۳ شهریور ۱۴۰۳ ساعت ۱۲ ظهر از این پلتفرم پخش خواهد شد. تدوین سریال هم برعهده سیامک مهمان‌دوست است.

میراث

هلند آثار تاریخی مسروقه
 مصر را پس داد

مقام‌های هلند سه شیء متعلق به مصر باستان را که به طور غیرقانونی از کشور خارج شده بودند، پس دادند. به گزارش ایسنا، مقام‌های هلند سه شیء تاریخی مصری را که قاچاق شده بودند، در جریان مراسمی که در بیست و سوم اوت در لاهه برگزار شد، تحویل دادند. «آرتنت» نوشت، این اشیاء تاریخی شامل یک مجسمه مخصوص خاکسپاری است که به نام «اوشایتی» شناخته می‌شود و گمان می‌رود به دودمان بیست‌وششم مصر باستان (۶۶۴ پیش از میلاد تا ۵۲۵ پیش از میلاد) تعلق داشته باشد. همچنین یک نقاشی که «ایزیس» که الهه مصر باستان را به تصویر می‌کشد و زمانی بخشی از یک تابوت‌دان بوده است.

کنج‌نامه

اینجا برای از تو نوشتن هوا کم است
 اینجا برای از تو نوشتن هوا کم است
 دنیا برای از تو نوشتن مرا کم است
 اکسیر من نه این که مرا شعر تازه نیست
 من از تو می نویسم و این کیمیا کم است
 سرشارم از خیال ولی این کفاف نیست
 درشعر من حقیقت یک ماجرا کم است
 تا این غزل شبیه غزل‌های من شود
 چیزی شبیه عطر حضور شما کم است
 گاهی ترا کنار خود احساس می‌کنم
 اما چقدر دل خوشی خواب‌ها کم است
 خون هر آن غزل که نگفتم به پای توست
 آیا هنوز آمدنت را بها کم است

محمد علی بهمنی

افوتبال

بوستر فدراسیون فوتبال در حمایت از یوزپلنگ آسیایی

فدراسیون فوتبال در حمایت از گونه در معرض انقراض یوزپلنگ آسیایی، بوستری را با تصویر چهره‌های سرشناس تیم‌های ملی فوتبال، فوتسال و فوتبال ساحلی آقایان و بانوان منتشر کرد. به گزارش ایرنا از سازمان حفاظت از محیط زیست، فدراسیون فوتبال در حمایت از گونه در معرض انقراض یوزپلنگ آسیایی بوستری را با تصویر چهره‌های سرشناس تیم‌های ملی فوتبال، فوتسال و فوتبال ساحلی آقایان و بانوان مانند مهدی طارمی، علیرضا بیرانوند، علیرضا جفایی، سردار آزمون، حسین طیبی، اصغر حسن‌زاده، مسلم اولادقباد، ملیکا محمدی ستاره فقید، زهرا قنبری، فرشته کریمی، امیرحسین اکبری، مهدی میرجلیلی منتشر کرد. در حالی که بازیکنان ملی‌پوش ایران در جهان به عنوان «یوزپلنگ‌ها» شناخته می‌شوند، فدراسیون فوتبال در صفحه مجازی خود به این روز ملی واکنش نشان داد. فدراسیون فوتبال سال گذشته به واسطه انجام اقدامات محیط‌زیستی از جمله کاشت درخت، حمایت از یوزپلنگ ایرانی در سه جام جهانی و جام ملتها به عنوان فدراسیون دوستدار محیط زیست معرفی و از سوی این سازمان حفاظت محیط‌زیست به مهدی تاج تندیس یوزپلنگ اهدا شد. یوزپلنگ از گونه‌های در حال انقراض ایران است که فدراسیون فوتبال در راستای مسئولیت اجتماعی خود به منظور جلب توجه افکار عمومی از آن حمایت می‌کند.

محوطه

آغاز کاوش در «سیلک»
 با هزاران سال راز سر به مهر

باستان‌شناسان برای کشف شواهد جدید و بازنگری در محوطه «سیلک» در کاشان کاوش در این تپه باستانی را آغاز کردند. آنها در بازنگری سیلک در جست‌وجوی علت ترک این منطقه در اواخر دوران ماد نیز هستند. به گزارش ایسنا، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری از آغاز فصل سوم از مرحله سوم طرح بازنگری سیلک به سرپرستی جبرئیل نوکنده و جواد حسین‌زاده ساداتی خبر داد. این فصل تا پایان شهریور ماه ۱۴۰۳ ادامه خواهد داشت. جبرئیل نوکنده، سرپرست هیأت باستان‌شناسی سیلک گفت: طرح بازنگری سیلک برنامه پژوهشی بلندمدتی است که رانشاد «صادق ملک شهیرزادی» آن را با هدف ساماندهی و به‌روزر کردن پژوهش‌های باستان‌شناسی سیلک بنیاد نهاد که مرحله نخست آن با سرپرستی او از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۴ انجام شد و مرحله دوم آن به سرپرستی «حسن فاضلی نملی» در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ ادامه یافت.
 او افزود: مرحله سوم طرح بازنگری سیلک از

است که با توجه به یافته‌های موجود احتمالاً کارگاهی مرتبط با فعالیت‌های فلزگری از دوره ششم سیلک (حدود ۲۸۰۰ تا ۲۶۰۰ سال پیش) باشد. این کارگاه شامل یک دیوار طولی در سمت غرب و دو دیوار عرضی شمالی و جنوبی است و به نظر این کارگاه در بخش شرقی دیوار نداشته و سقف روی تیرهای احتمالاً چوبی استوار بوده است. روی کف این کارگاه آثاری از یک چاله حرارت‌دیده کوچک (احتمال محل قرار دادن بوته ذوب)، مشته سنگ‌ها و سنگ‌های ساب و خاکستر دیده می‌شود که شواهدی بر کاربری فضای به دست آمده‌اند. از طرفی در آوارهای بخش شرقی این فضا بخشی از یک لوله دم نیز کشف شده که باز شواهدی دیگری بر تایید کاربری فضای به دست آمده است.

این باستان‌شناس، یکی دیگر از یافته‌های شاخص این فصل را کشف مجموعه‌ای سفالی از دوره سیلک ۴ (۵۳۰۰ تا ۴۹۰۰ سال پیش) دانست و اظهار کرد: این مجموعه که شامل یک خمره سفالی، دو کاسه موسوم به کاسه‌های لبه وارپخته، بخش‌هایی از یک جام سفالی منقوش و بخشی از یک کوزه است که در زیر سازه‌های دوره سیلک ۶ قرار داشته و از اینرو بافت و بستر این مجموعه اکنون چندان مشخص نیست و تشخیص آن به فصول آتی وا نهاده می‌شود.

نوکنده بیان کرد: امیدواریم با ادامه کاوش در این فصل مدارک و شواهدی جدیدی از آخرین مراحل استقرار در محوطه مهم سیلک در کاشان به دست آید و پس از سال‌ها علت ترک سیلک در اواخر دوران ماد روشن‌تر شود. تپه سیلک در محدوده کاشان از استان اصفهان واقع شده است که ۲۴ شهریور ۱۳۱۰ با شماره ۳۸ در فهرست آثار تاریخی ایران ثبت شده است. این محوطه از دو تپه شمالی و جنوبی و چندین محوطه گورستانی تشکیل شده است که تا کنون آثاری از هزاره هفتم پیش از میلاد تا آغاز دوره هخامنشی به جز دوره فرغ در آن کشف شده است که در بسیاری از موزه‌های بزرگ به نمایش گذاشته شده است.

نخستین پژوهش و کاوش میدانی در تپه‌های باستانی سیلک در سال ۱۳۱۲ شمسی توسط «رومن گیورشن» فرانسوی انجام شد. به گفته باستان‌شناسان، محوطه باستانی سیلک، با داشتن لایه‌های فرهنگی متعلق به دوران پیش از تاریخ، آغاز عیلامی و عصر آهن به مانند میراثی گران‌بها و خزانه‌ای اطلاعاتی است که می‌تواند در ریزایی و پیگیری تحولات رخ داده در جوامع انسانی برای باستان‌شناسان راهگشا باشد. با وجود کاوش‌های گسترده در سده اخیر، همچنان اطلاعات پژوهشگران در مورد این بازه زمانی اندک و ناقص است. باستان‌شناسان همچنان در پی آن هستند تا شواهدی از وضعیت سیلک در دوره‌های پنجم و ششم (آخرین مراحل استقرار این تپه) و علل متروک شدن سیلک را پیدا کنند.

تئاتر

«عمو فیتله‌ای‌ها»
 برای بزرگسالان کار می‌کنند

مشغول اجرای نمایشی است که برای بزرگسالان روی صحنه می‌رود.
 این نمایش که عنوان آن «پشتهم‌اندازها» است، در سالن «چهارسو» مجموعه تئاتر شهر اجرا

می‌شود. این اثر نمایشی هم نگاهی به وضعیت روز جامعه دارد و ماجرای آن درباره شهری است که در آن همه مردم برای پیشبرد اهداف خود، مجبور به استفاده از حقه و کلک هستند. در این بین، وکیل ورشکسته‌ای با تحریک زینت تصمیم می‌گیرد برای جبران خسارت قبلی و با استفاده از حقه‌های پدرش، کسب مال کند.
 متن این نمایش نوشته «علی‌محمد رحیمی» است که با بازی «علی فروتن»، «حمید گلی»، «محمد حاجی بابایی»، «علی‌محمد رحیمی»، «مهرداد مسنن»، «علیرضا باقری»، «امیرحسین فارسی» و «محمدعلی شریعت» روی صحنه می‌رود.
 دیگر اعضای گروه اجرایی این نمایش، به شرح زیر هستند: آهنگساز: «نیما عظیمی‌نژاد»، دستیار کارگردان: «سعیده دادگر»، طراح گریم، طراح حرکت: «علی گویدینی»، طراح صحنه: «عباس نورآبادی»، طراح لباس: «پارمیدا محمدرحیمی»، طراح بوستر و بروشور: «رومینا محمدرحیمی»، طراح نور: «علی محمدرحیمی»، روابط‌عمومی: «علیرضا باقری»، عکاس: «فرشته دلشاد».
 نمایش «پشتهم‌اندازها» هرب ساعت ۲۰:۱۵ و به مدت ۷۰ دقیقه در تالار چهارسو مجموعه تئاتر شهر روی صحنه می‌رود.